

Briuselis, 2022 07 20
COM(2022) 361 final

2022/0225 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Per pastaruosius metus dujų tiekimas iš Rusijos buvo ne kartą sutrikęs, o tai galima paaiškinti tik kaip sąmoningą bandymą energiją naudoti kaip politinį ginklą. Daug metų Rusija yra pagrindinė ES dujų tiekėja. Pernai Europos Sąjungai daugiau kaip 40 proc. dujų tiekė Rusija. Nuo karo pradžios tiekiamas dujų kiekis vis mažėja. Dujotiekiu tiekiamų dujų srautai iš Rusijos šiuo metu sudaro mažiau kaip 30 proc. ankstesnių metų vidurkio. Dvylika valstybių narių paskelbė pirmojo arba antrojo lygio pagal bendrą ES klasifikaciją krizę. Šis tiekimo sukrėtimas jau turi didelį poveikį dujų kainai, elektros energijos kainai, infliacijai, bendram ES finansiniam ir makroekonominiam stabilumui ir visiems piliečiams.

Nėra pagrindo manyti, kad dujų tiekimo padėtis nebeblogės. Šiandien ES gresia reali perspektyva, kad dujų tiekimas iš Rusijos gali bet kuriuo metu visai nutrūkti. Ji turi būti tam pasirengusi ir imtis prevencinių veiksmų galimų didelių tiekimo sutrikimų poveikiui sušvelninti.

Per pastarąjį dešimtmetį ES dėjo nuolatinės pastangas gerinti bendrą tiekimo padėtį Sąjungoje, visų pirma įvairinti tiekimą plėtojant infrastruktūrą, taip pat stiprino dujų tiekimo saugumo pagrindą. Dabartinis teisinis pagrindas buvo sumanytas trumpalaikių sutrikimų problemoms spręsti ir jos buvo sėkmingai sprendžiamos, tačiau jis yra nepakankamas, kad būtų galima reaguoti į labai neaiškias tiekimo perspektyvas ir didelius ilgalaikius tiekimo sutrikimus.

Reaguodama į didesnę riziką ateinančią žiemą, ES per pastaruosius kelis mėnesius labai stiprino greitą pasirengimą tokiems dideliems tiekimo sutrikimams: ji visapusiškai pasinaudojo dabartinio teisinio pagrindo teikiamomis galimybėmis, įvedė priemones, kuriomis skatinama pripildyti saugyklas, sukūrė ES energijos pirkimo platformą dujų tiekimo įvairinimui remti ir 2022 m. gegužės 18 d. plane „REPowerEU“ išklė tikslą kuo greičiau panaikinti ES priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro. Europos Parlamentas savo 2022 m. balandžio 7 d. rezoliucijoje paragino pateikti planą, kaip trumpuoju laikotarpiu ir toliau užtikrinti Sąjungos energijos tiekimo saugumą. Po to ES vadovai per 2022 m. gegužės 31 d. ir birželio 23 d. Europos Vadovų Tarybos posėdžius paprašė gerinti pasirengimą galimiems dideliems tiekimo sutrikimams, kad būtų užtikrintas įperkamos energijos tiekimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Rusija gali toliau mažinti tiekiamus kiekius ir ES turi drauge atremti šiuos naujus iššūkius, labai svarbu toliau mažinti dujų poreikį, kad būtų išvengta didelių neigiamų padarinių piliečiams ir ES ekonomikai. Siūlomu reglamentu padedamas nacionalinių dujų poreikio mažinimo priemonių geresnio koordinavimo pagrindas. Jame taip pat numatoma Komisijai suteikti galimybę paskelbti Sąjungos masto krizę, t. y. Sąjungos masto pavojų, dėl kurio inicijuojamas privalomas poreikio mažinimas visoje Sąjungoje ir kuris skelbiamas siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą. Siekiant išvengti didelės ekonominės žalos, kurią gali padaryti tolesni tiekimo sutrikimai, labai svarbu, kad visos valstybės narės įsipareigotų mažinti dujų poreikį savo pačių pasirinktomis priemonėmis, jeigu tiekimo padėtis toliau blogėtų ir dėl to būtų paskelbtas Sąjungos masto pavojus. Mažinant poreikį bendrais ir gerai koordinuojamais veiksmais galima gerokai sumažinti riziką, kad, jei kiltų didelių tiekimo sutrikimų, reikės riboti dujas pramonės šakoms, kurios yra labai svarbios ES tiekimo grandinėms ir ES konkurencingumui. Kaip nurodyta 2022 m. liepos 20 d.

komunikate „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“, piliečiams ir pramonei kur kas pigiau imtis veiksmų poreikiui mažinti dabar nei spręsti nekoordinuojamų apribojimų problemą vėliau.

Nustatant būtiną poreikio sumažinimo dydį, kuris padės sumažinti tiekimo sutrikimų poveikį, nors ir nebus išvengta visų neigiamų pasekmių, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kokio dydžio dujų poreikio nebūtų galima patenkinti, jei rusiškų dujų tiekimas visiškai nutrūktų. Šis dydis gali būti taikomas visoms valstybėms narėms pagal jų vidutinį per pastaruosius penkerius metus suvartotą kiekį.

Siekiant išvengti didelių vidaus rinkos iškraipymų, kurie yra tikėtini, jei valstybės narės nekoordinuotai reaguos į tolesnius potencialius tiekimo iš Rusijos sutrikimus, ypač svarbu, kad visos valstybės narės kuo greičiau veiktų drauge ir solidariai. Nors tiekimo iš Rusijos sutrikimų padariniai kai kuriose valstybėse narėse gali būti didesni, neigiamą poveikį patirs visos valstybės narės ir visos jos gali prisidėti prie tokių sutrikimų ekonominės žalos mažinimo. Todėl šis pasiūlymas atspindi energetinio solidarumo principą – vieną iš pagrindinių ES teisės principų, neseniai patvirtintą Teisingumo Teismo¹. Valstybės narės, kurios deda visas pastangas sprendamos dujų stygiaus problemą savo teritorijoje, turėtų turėti teisę visapusiškai pasinaudoti savo kaimynių energetiniu solidarumu.

Vis dėlto tam tikros valstybės narės dėl savo ypatingos geografinės arba fizinės padėties, pavyzdžiui, dėl to, kad jose nėra su kitomis valstybėmis narėmis jungiančių dujotiekių arba jų pajėgumai maži, negali atlaisvinti didelio dujotiekiu tiekiamo dujų kiekio, kad juo galėtų būti pasinaudota Sąjungoje, todėl pasiūlyme toms valstybėms narėms numatyta galimybė prašyti sumažinti privalomą poreikio sumažinimą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūloma priemone nustatomos laikinos, proporcingos ir išskirtinės priemonės. Ja papildomos esamos susijusios ES iniciatyvos ir teisės aktai ir taip užtikrinama, kad piliečių naudai būtų užtikrintas dujų tiekimas ir kad vartotojai būtų apsaugoti nuo didelių tiekimo sutrikimų.

Ji logiškai išplaukia iš esamų iniciatyvų, tokių kaip planas „REPowerEU“, pasiūlytas vandenilio ir dujų rinkos dekarbonizavimo priemonių rinkinys² ir iniciatyva „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“. Siūloma iniciatyva visiškai papildo ES teisės aktus dėl dujų tiekimo saugumo, kuriais jau nustatytos išsamios taisyklės piliečiams ir įmonėms geriau apsaugoti nuo tiekimo sutrikimų. Reglamentu (ES) 2017/1938, be kita ko, įvestas reikalavimas rengti ekstremaliųjų situacijų valdymo planus: valstybės narės turi pasirengti skirtingiems krizės lygiams ir planuoti priemones, kurių galima imtis paskelbus nacionalinio lygio pavojų. Taip pat nustatyti solidarumo mechanizmai, kuriais užtikrinamas valstybių narių bendradarbiavimas tarpvalstybiniu mastu, kad, sutrikus tiekimui, energija būtų aprūpinami tie regiono vartotojai, kuriems jos reikia labiausiai. Daugiau pasirengimo tiekimo sutrikimams gerinimo priemonių įtraukta į Komisijos pasiūlytą vandenilio ir dujų rinkos dekarbonizavimo priemonių rinkinį.

¹ Sprendimas byloje C-848/19 P (Vokietija / Lenkija).

² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (COM(2021) 803 *final*); Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos (nauja redakcija) (COM(2021) 804 *final*).

Rusijai įsiveržus į Ukrainą, ES parengė planą „REPowerEU“, kuriuo siekiama kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2027 m. panaikinti ES priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro. Šiam tikslui pasiekti plane „REPowerEU“ nustatytos energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvinimo priemonės ir siūloma sparčiau pereiti prie švarios energijos, kad ja būtų galima pakeisti buitįje, pramonėje ir elektros energijos gamyboje naudojamą iškastinį kurą. Šiomis aplinkybėmis siūloma iniciatyva yra grindžiama ES jau turimomis priemonėmis ir visiškai atitinka plane „REPowerEU“ iškeltus tikslus.

Tolesnės priemonės pasirengimui tiekimo sutrikimams gerinti įtrauktos į Komisijos pasiūlytą vandenilio ir dujų rinkos dekarbonizavimo priemonių rinkinį³, visų pirma peržiūrėtas Reglamentas (ES) 2017/1938. Ką tik priimtas Reglamentas (ES) 2022/1032⁴ – jame, reaguojant į Rusijos invaziją į Ukrainą, nustatyti dujų laikymo saugyklose įpareigojimai, nes tiekimo trūkumas ir kainų pikai gali atsirasti ne tik dėl infrastruktūros gedimo ar ekstremalių oro sąlygų, bet ir dėl geopolitinių pokyčių ir ilgesnės trukmės ar staigių tiekimo sutrikimų. Reglamente (ES) 2022/1032 nustatytais dujų laikymo saugyklose įpareigojimais prisidedama prie dujų tiekimo saugumo užtikrinimo 2022–2023 m. žiemą.

Vis dėlto galiojančios dujų tiekimo saugumo taisyklės nėra pritaikytos spręsti tokio pobūdžio ir masto tiekimo saugumo problemoms, kokios mums kyla dabar, ir greitas pasirengimas yra būtinas, kad išvengtume didelių tiekimo sutrikimų sunkių ekonominių ir socialinių padarinių. Todėl 2022 m. gegužės 31 d. ir birželio 23 d. Europos Vadovų Taryba savo išvadose paprašė skubiai pasirengti tolesniems dujų tiekimo sutrikimams ir visų pirma sudaryti sąlygas, kad būtų glaudžiau koordinuojami veiksmai su valstybėmis narėmis ir valstybės narės juos glaudžiau koordinuotų tarpusavyje.

2022 m. liepos 20 d. komunikate „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“ nurodyta, kokias koordinuoto poreikio mažinimo priemones Europa jau turi ir ką dar reikia padaryti, kad Europa būtų pasirengusi visiškam ar daliniam tiekimo nutraukimui. Siūloma iniciatyva reaguojama į dėl Rusijos karo prieš Ukrainą padidėjusią riziką ir ji visapusiškai papildo galiojančias tiekimo saugumo taisykles. Ja nustatomos naujos koordinuoto poreikio mažinimo taisyklės ir įvedamas naujas – Sąjungos masto – pavojaus lygis. Iš tiesų, nors Komisija jau turi galimybę paskelbti Sąjungos lygmens ekstremaliąją situaciją, galiojančiuose teisės aktuose nėra numatyta galimybė paskelbti Sąjungos masto pavojų. Tačiau dabartinė padėtis rodo, kad tokio pavojaus paskelbimas gali būti naudingas siekiant užtikrinti, kad valstybės narės imtųsi būtinų prevencinių priemonių ir taip būtų išvengta ekstremaliosios energetikos padėties.

Todėl ši siūloma priemonė, kuria sudaromos sąlygos koordinuotai pasirengti krizėms nustatant dujų poreikio mažinimo geresnio koordinavimo taisykles ir numatant galimybę visoje Sąjungoje privaloma tvarka mažinti dujų poreikį, papildo galiojančias priemones, kuriomis užtikrinamas dujų tiekimo saugumas ir poreikio mažinimo priemonių koordinavimas visoje ES.

³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (COM(2021) 803 *final*); Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos (nauja redakcija) (COM(2021) 804 *final*).

⁴ 2022 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1938 ir (EB) Nr. 715/2009, kiek tai susiję su dujų laikymu (OL L 173, 2022 6 30, p. 17).

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas yra išskirtinė priemonė, taikytina ribotą laiką ir deranti su platesniu Sąjungos energetinio atsparumo didinimo ir pasirengimo galimoms ekstremaliosioms situacijoms iniciatyvų rinkiniu. Pasiūlymas taip pat yra visiškai suderinamas su konkurencijos ir rinkos taisyklėmis, nes tarpvalstybinių energijos rinkų veikimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti tiekimo saugumą atsiradus tiekimo stygiui. Atitinkamomis pasiūlymo taisyklėmis užtikrinama, kad nacionalinės priemonės nevaržytų konkurencijos ar nekeltų grėsmės vidaus rinkos vientisumui. Nuostatos dėl poreikio mažinimo geresnio koordinavimo taip pat atitinka Komisijos žaliojo kurso tikslus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios priemonės teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 122 straipsnio 1 dalis.

Dabartinis dujų tiekimo stygius yra didelis energetikos produkto tiekimo sunkumas pagal 122 straipsnį. ES vadovai ir Komisija pripažino būtinybę skubiai imtis papildomų priemonių, kad veiksmai būtų labiau koordinuojami jau vasaros mėnesiais ir taip būtų geriau pasirengta galimiems tolesniems dujų tiekimo sutrikimams ateinančią žiemą. Siūlomos priemonės leidžia visoms valstybėms narėms koordinuotai pasirengti galimam tolesniam tiekiamų dujų stygiui. Todėl yra pagrįsta siūlomą priemonę grįsti SESV 122 straipsnio 1 dalimi.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Planuojamos šios iniciatyvos priemonės visiškai atitinka subsidiarumo principą. Dėl Rusijos vykdomo tolesnio tiekiamų dujų kiekių mažinimo masto ir didelio poveikio veiksnių reikia imtis ES lygmeniu. Koordinuotas poreikio mažinimas visoje Sąjungoje laikantis solidarumo principo yra būtinas, siekiant kuo labiau sumažinti galimų didelių sutrikimų riziką žiemos mėnesiais, kai dujų bus suvartojama daugiau ir kai valstybės narės turės iš dalies kliautis saugyklose anksčiau sukauptomis dujomis.

Atsižvelgiant į precedento neturintį dujų tiekimo krizės pobūdį ir jos tarpvalstybinį poveikį, taip pat į ES energijos vidaus rinkos integracijos lygį, veiksnių reikia imtis Sąjungos lygmeniu, nes valstybės narės vienos negali pakankamai veiksmingai ir koordinuotai pašalinti didelių ekonominių sunkumų, atsirandančių dėl kainų šuolių ar didelių tiekimo sutrikimų, rizikos. Tik ES veiksmais, grindžiamais valstybių narių solidarumu, galima užtikrinti, kad tiekimo sutrikimai nepadarytų ilgalaikės žalos piliečiams ir ekonomikai.

Kadangi šių tikslų dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones.

- **Proporcingumo principas**

Iniciatyva atitinka proporcingumo principą. Ji patenka į SESV 122 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Politikos priemonės yra proporcingos nustatytų problemų mastui ir pobūdžiui ir yra proporcingos siekiant nustatytų tikslų.

Atsižvelgiant į precedento neturinčią geopolitinę padėtį ir didelę grėsmę piliečiams ir ES ekonomikai, akivaizdi būtinybė imtis koordinuotų veiksnių. Taigi pasiūlymu neviršijama to,

kas būtina dabartinėje priemonėje išdėstytiems tikslams pasiekti. Siūlomos priemonės laikomos proporcingomis ir jos, kiek, įmanoma grindžiamos esamomis koncepcijomis, tokiomis kaip dabartiniai krizės lygiai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai, nustatyti Reglamente (ES) 2017/1938.

Šiame pasiūlyme nustatomas galutinis rezultatas, kurį reikia pasiekti – valstybės narės teisiškai įpareigojamos privaloma tvarka sumažinti poreikį ir kartu joms suteikiama visiška laisvė rinktis efektyviausias priemones šiam įpareigojimui įvykdyti atsižvelgiant į nacionalinius ypatumus ir nacionaliniuose ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose jau numatytas priemones.

- **Priemonės pasirinkimas**

Atsižvelgdama į energetikos krizės mastą ir jos socialinio, ekonominio ir finansinio poveikio dydį, Komisija mano, kad yra tinkama priimti bendro pobūdžio reglamentą, kuris būtų taikomas tiesiogiai ir nedelsiant. Taip būtų sukurtas greitas ir vienodas visą Sąjungą apimantis bendradarbiavimo mechanizmas.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymas politiškai opus ir rengiamas skubos tvarka, kad Taryba galėtų jį priimti laiku, konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis negalėjo būti surengtos.

- **Pagrindinės teisės**

Neigiamo poveikio pagrindinėms teisėms nebuvo nustatyta. Šioje iniciatyvoje siūlomos priemonės neturės poveikio vartotojų, Reglamente (ES) 2017/1938 priskiriamų saugomų vartotojų kategorijai, įskaitant visus namų ūkio vartotojus, teisėms. Ji padės mažinti riziką, kurią kelia dujų stygius ir kuri kitu atveju turėtų didelį poveikį ekonomikai ir visuomenei.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šiam pasiūlymui įgyvendinti papildomų lėšų iš ES biudžeto nereikės.

5. KITI ELEMENTAI

Netaikoma.

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS**dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 122 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Rusijos Federacija – pagrindinė Sąjungos išorės dujų tiekėja – pradėjo karinę agresiją prieš Ukrainą, kuri yra Energijos bendrijos susitariančioji šalis. Nuo 2022 m. vasario mėn. aštrėjant Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą gerokai sumažėjo dujų tiekimas sąmoningai bandant dujas naudoti kaip politinį ginklą. Dujų tiekimas iš Rusijos dujotiekiu per Baltarusiją sustojo, o per Ukrainą tiekiamas kiekis nuolat mažėja. Bendri srautai iš Rusijos šiuo metu sudaro mažiau kaip 30 proc. 2016–2021 m. vidurkio. Toks tiekimo sumažėjimas lėmė kaip niekada dideles ir nepastovias energijos kainas, dėl kurių didėja infliacija ir kyla pavojus, kad Europos ekonomika toliau smuks;
- (2) šiomis aplinkybėmis Sąjunga 2022 m. gegužės 18 d. parengė planą „REPowerEU“⁵, kuriuo siekiama kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2027 m. panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro. Šiam tikslui pasiekti plane „REPowerEU“ nustatytos energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvinimo priemonės ir siūloma sparčiau pereiti prie švarios energijos, kad ja būtų galima pakeisti buityje, pramonėje ir elektros energijos gamyboje naudojamą iškastinį kurą;
- (3) siekdama geriau pasiruošti dujų tiekimo sutrikimams, Sąjunga ėmėsi tolesnių priemonių. Kad artėjant žiemai būtų pripildytos požeminės dujų saugyklos, buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032⁶;
- (4) be to, 2022 m. vasario ir gegužės mėn. Komisija nuodugniai išanalizavo visus nacionalinius ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, taip pat kruopščiai stebėjo energijos tiekimo saugumo padėtį. Priemonės, kurių imtasi nuo 2022 m. vasario mėn., buvo rengiamos taip, kad iki 2027 m. būtų galima visiškai atsisakyti rusiškų dujų ir sumažinti tolesnių didelių tiekimo sutrikimų keliamą riziką;
- (5) tačiau neseniai paaštrėjusi situacija dėl dujų tiekimo iš Rusijos sutrikimų rodo didelę riziką, kad artimiausiu metu rusiškų dujų tiekimas gali būti staiga ir vienašališkai visiškai sustabdytas. Todėl Sąjunga turėtų numatyti tokią riziką ir solidariai pasiruošti

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU“ (COM(2022) 230 *final*).

⁶ 2022 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1938 ir (EB) Nr. 715/2009, kiek tai susiję su dujų laikymu (OL L 173, 2022 6 30, p. 17).

tam, kad dujų tiekimas iš Rusijos gali bet kuriuo metu visiškai nutrūkti; Reikia nedelsiant imtis proaktyvių veiksmų tolesniems trikdymams veiksmams numatyti ir Sąjungos atsparumui būsimiems sukrėtimams didinti. Koordinuotais Sąjungos lygmens veiksmais galima išvengti didelės galimo dujų tiekimo nutrūkimo žalos ekonomikai ir piliečiams;

- (6) dabartinis dujų tiekimo saugumo teisinis pagrindas, nustatytas Reglamentu (ES) 2017/1938⁷, yra nepakankamas pagrindinio dujų tiekėjo vykdomo tiekimo sutrikimų, truncančių daugiau kaip 30 dienų, problemai spręsti. Nesant tokių sutrikimų šalinimo teisinio pagrindo kyla pavojus, kad valstybės narės imsis nekoordinuotų veiksmų, o tai kelia grėsmę tiekimo saugumui kaimyninėse valstybėse narėse ir gali užkrauti papildomą našą Sąjungos pramonei ir vartotojams;
- (7) Europos Parlamentas savo 2022 m. balandžio 7 d. rezoliucijoje dėl 2022 m. kovo 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos posėdžio išvadų paragino pateikti planą, kaip trumpuoju laikotarpiu ir toliau užtikrinti Sąjungos energijos tiekimo saugumą. Per 2022 m. gegužės 31 d. ir birželio 23 d. posėdžius Europos Vadovų Taryba paprašė Komisijos skubiai pateikti pasiūlymų, kaip geriau pasiruošti galimiems dideliems tiekimo sutrikimams, kad būtų užtikrintas įperkamos energijos tiekimas;
- (8) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 122 straipsnio 1 dalį, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali, vadovaudamasi valstybių narių solidarumu, priimti sprendimą dėl ekonominę padėtį atitinkančių priemonių, ypač jei didelių sunkumų kyla dėl tam tikrų produktų tiekimo, visų pirma energetikos srityje. Tokia padėtis susidaro dėl rizikos, kad šių metų pabaigoje rusiškų dujų tiekimas bus visiškai sustabdytas, kaip išdėstyta pirmiau;
- (9) atsižvelgiant į neišvengiamą dujų tiekimo Sąjungai sutrikimų riziką, valstybės narės turėtų imtis priemonių dabar, kad savo poreikį sumažintų dar neatėjus žiemai. Toks savanoriškas poreikio sumažinimas labai padėtų pripildyti saugyklas, kad jų atsargos nesibaigtų žiemai baigiantis ir būtų galima atsilaukiyti per 2023 m. vasario ir kovo mėn. užgriūti galinčius šalčius, ir sudarytų palankesnes sąlygas pripildyti saugyklas tinkamam tiekimo saugumo lygiui 2023–2024 m. žiemą užtikrinti. Dujų poreikio mažinimas taip pat padės užtikrinti tinkamą tiekimą ir numušti kainas, o tai naudinga Sąjungos vartotojams. Todėl poreikio mažinimo priemonės, kurių imamasi Sąjungos lygmeniu, būtų naudingos visoms valstybėms narėms, nes sumažėtų didesnio poveikio jų ekonomikai rizika;
- (10) rekomenduojant poreikio sumažinimo dydį turėtų būti atsižvelgiama į tai, kokio dydžio dujų poreikio nebūtų galima patenkinti, jei rusiškų dujų tiekimas visiškai nutrūktų. Sumažinimo dydis turėtų būti taikomas visoms valstybėms narėms pagal jų vidutinį per pastaruosius penkerius metus suvartotą kiekį;
- (11) siekiant skubiai spręsti konkrečias dabartinio ir, kaip numatoma, dar labiau aštrėjančio tiekiamų dujų stygiaus problemas ir išvengti iškraipymų tarp valstybių narių, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai, pasikonsultavus su atitinkamomis rizikos grupėmis ir Dujų koordinavimo grupe, sudarytomis pagal Reglamentą (ES) 2017/1938, ir atsižvelgus į visas valstybių narių tomis aplinkybėmis pareikštas nuomones, paskelbti Sąjungos masto pavojų, jeigu paaiškėja, kad savanoriško poreikio mažinimo priemonių nepakanka didelio tiekiamų dujų stygiaus rizikai pašalinti. Turėtų

⁷ 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010.

būti numatyta galimybė, kad Komisijos prašyti paskelbti Sąjungos masto pavojų gali trijų ar daugiau valstybių narių kompetentingos institucijos, paskelbusios nacionalinio lygio pavojų;

- (12) Sąjungos masto pavojus turėtų būti suprantamas kaip Sąjungai gresiančios krizės lygis, dėl kurio inicijuojamas privalomas poreikio mažinimas. Jis neturėtų turėti teisinio poveikio nacionaliniams krizės lygiams, nurodytiems Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalyje. Tiekimo saugumui ir rinkos veikimui užtikrinti vien tik savanoriškų priemonių gali nepakakti. Todėl turėtų būti nustatyta nauja priemonė, kuria būtų numatyta galimybė visas valstybes nares įpareigoti mažinti dujų poreikį. Ją turėtų būti galima pradėti taikyti likus pakankamai laiko iki rudens. Paskelbus Sąjungos masto pavojų, visos valstybės narės turėtų būti įpareigosios sumažinti savo per iš anksto nustatytą laikotarpį suvartojamą dujų kiekį. Nustatant būtiną poreikio sumažinimo dydį turėtų būti atsižvelgiama į tai, kokio dydžio dujų poreikio nebūtų galima patenkinti, jei rusiškų dujų tiekimas visiškai nutrūktų, ir į jį turėtų būti įskaičiuojamas visas tuo pačiu laikotarpiu jau savanoriškai sumažintas poreikis. Sumažinimo dydis gali būti taikomas visoms valstybėms narėms pagal jų vidutinį per pastaruosius penkerius metus suvartotą kiekį. Nustatant privalomo poreikio sumažinimo dydį ir įpareigojimo taikymo trukmę, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į saugyklų pripildymo lygį, apie kurį pranešta pagal Reglamento (ES) 2017/1938 6d straipsnio 1 dalį, dujų tiekimo, įskaitant SGD tiekimą, šaltinių įvairinimo ir kuro pakeičiamumo pokyčius Sąjungoje;
- (13) atsižvelgiant į tai, kad, jei valstybės narės nekoordinuotai reaguos į tolesnius potencialius arba faktinius tiekimo iš Rusijos sutrikimus, gali būti labai iškraipoma vidaus rinka, ypač svarbu, kad visos valstybės narės solidariai sumažintų savo dujų poreikį. Todėl visos valstybės narės turėtų pasiekti tuos pačius savanoriško ir privalomo mažinimo tikslus. Nors tiekimo iš Rusijos sutrikimų padariniai kai kuriose valstybėse narėse gali būti didesni, neigiamą poveikį patirs visos valstybės narės ir jos gali įvairiškai prisidėti prie tokių sutrikimų ekonominės žalos mažinimo – atlaisvindamos papildomus dujotiekiu tiekiamų arba SGD dujovežiais vežamų dujų kiekius, kad jais galėtų pasinaudoti valstybės narės, kurioms labai trūksta dujų, mažindamos dujų poreikį ir taip darydamos teigiamą poveikį dujų kainoms arba išvengdamos rinkos iškraipymų dėl nekoordinuojamų ir prieštaringų poreikio mažinimo priemonių. Todėl šis reglamentas atspindi energetinio solidarumo principą – vieną iš pagrindinių ES teisės principų, neseniai patvirtintą Teisingumo Teismo⁸;
- (14) vis dėlto tam tikros valstybės narės dėl savo ypatingos geografinės arba fizinės padėties, pavyzdžiui, dėl to, kad jose nėra su kitomis valstybėmis narėmis jungiančių dujotiekių arba jų pajėgumai maži, negali atlaisvinti didelio dujotiekiu tiekiamo dujų kiekio, kad juo galėtų pasinaudoti kitos valstybės narės. Todėl toms valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė prašyti leisti iš dalies nukrypti nuo privalomo poreikio mažinimo įpareigojimo. Tikrindama nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sąlygas, Komisija turėtų atsižvelgti į tai, ar atitinkama valstybė narė, laikydamasi solidarumo principo, savo dujų jungtis arba SGD įrenginius kuo labiau naudoja dujoms į kitas valstybes nares nukreipti. Be to, Komisija turėtų stebėti bendrą dujų suvartojimą ir jungčių bei SGD įrenginių naudojimą;
- (15) valstybės narės turėtų galėti pačios rinkti tinkamas priemones privalomam poreikio sumažinimui pasiekti. Nustatydamos tinkamas poreikio mažinimo priemones ir

⁸ Sprendimas byloje C-848/19 P (Vokietija / Lenkija).

virtotojų grupės, kurioms teiktina pirmenybė, valstybės narės turėtų naudotis 2022 m. liepos 20 d. komunikate „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“ nurodytomis priemonėmis. Valstybės narės turėtų visų pirma apsvarstyti ekonomiškai efektyvias priemones, tokias kaip aukcionai arba konkursų sistemos, kuriomis valstybės narės galėtų ekonomiškai efektyviai skatinti mažinti suvartojimą. Nacionalinio lygmens priemonės taip pat gali apimti finansines paskatas arba kompensacijas nukentėjusiems rinkos dalyviams;

- (16) visos priemonės, kurių imasi valstybės narės privalomam poreikio sumažinimui pasiekti, turėtų būti būtinos, aiškiai apibrėžtos, skaidrios, proporcingos, nediskriminacinės ir patikrinamos, jos taip pat neturėtų nederamai iškraipyti konkurencijos arba trikdyti tinkamo dujų vidaus rinkos veikimo, arba kelti pavojaus dujų tiekimo saugumui kitose valstybėse narėse ar Sąjungoje. Atsižvelgiant į tai, kad ne rinkos priemonės, pavyzdžiui, nurodytosios Reglamento (ES) 2017/1938 VIII priede, gali būti ypač žalingos dujų tiekimo saugumui ir vidaus rinkai, valstybės narės turėtų remtis rinkos grindžiamais mechanizmais. Taip pat būtina atsižvelgti į saugomų vartotojų interesus, kad jiems būtų užtikrintas nepertraukiamas dujų tiekimas;
- (17) kad poreikio mažinimo priemonės būtų įgyvendinamos koordinuotai, valstybės narės turėtų vykdyti reguliarių bendradarbiavimą kiekvienoje rizikos grupėje, nustatytoje Reglamento (ES) 2017/1938 I priede. Valstybės narės gali pačios susitarti, kokios koordinavimo priemonės tinkamiausios konkrečiame regione. Komisija ir Dujų koordinavimo grupė turėtų galėti apžvelgti valstybių narių įgyvendinamas nacionalines priemones ir dalytis geriausia koordinavimo priemonių taikymo rizikos grupėse patirtimi. Be to, valstybės narės prirėikus turėtų pasitelkti kitus organus savo veiksams koordinuoti, pavyzdžiui, juos koordinuoti per nacionalinių energetikos ministerijų vadovų susitikimus;
- (18) kad į savanorišką ir privalomą poreikio sumažinimą, nustatytą šiame reglamente, būtų atsižvelgta nacionaliniuose ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija turėtų imtis būtinų veiksmų, kad nacionalinis ekstremaliųjų situacijų valdymo planas būtų atnaujintas iki 2022 m. rugsėjo 31 d. Atnaujintame nacionaliniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane turėtų būti nurodyta, kaip pasinaudota 2022 m. liepos 20 d. komunikate „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“ pasiūlytomis priemonėmis. Kadangi planą reikia atnaujinti per trumpą laiką, 8 straipsnio 6–11 dalyse nustatytos koordinavimo procedūros neturėtų būti taikomos. Tačiau valstybės narės dėl ekstremaliųjų situacijų valdymo planų atnaujinimo turėtų konsultuotis su kitomis valstybėmis narėmis. Galimiems klausimams, susijusiems su poreikio mažinimo priemonėmis, aptarti Komisija turėtų sušaukti Dujų koordinavimo grupę, rizikos grupes arba kitus susijusius organus;
- (19) valstybių narių daromai savanoriško ir privalomo poreikio mažinimo priemonių įgyvendinimo pažangai, taip pat priemonių socialiniam ir ekonominiam poveikiui bei jų poveikiui užimtumui įvertinti labai svarbi reguliari ir veiksminga stebėseną ir ataskaitų teikimas. Kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija arba kitas valstybės narės paskirtas subjektas turėtų stebėti, kaip sekasi mažinti poreikį jų teritorijoje, ir apie rezultatus reguliariai pranešti Komisijai. Komisijai stebėti, kaip vykdomi poreikio mažinimo įpareigojimai, turėtų padėti Dujų koordinavimo grupė;
- (20) siekiant išvengti didelės ekonominės žalos visai Sąjungai, ypač svarbu, kad paskelbus pavojų savo poreikį sumažintų kiekviena valstybė narė. Taip bus užtikrinta, kad dujų pakaktų visiems, net ir žiemą. Taigi poreikio mažinimas visoje Sąjungoje yra Sutartyje įtvirtinto solidarumo principo išraiška. Todėl taip pat reikia, kad Komisija griežtai

prižiūrėtų, kad valstybės narės vykdytų privalomo poreikio mažinimo įpareigojimą. Jeigu Komisija nustato, kad yra rizika, jog valstybė narė negalės įvykdyti 5 straipsnyje nustatyto privalomo poreikio mažinimo įpareigojimo, ji turėtų turėti įgaliojimus paprašyti valstybės narės pateikti planą, kuriame būtų išdėstyta strategija ir priemonės poreikio mažinimo įpareigojimui veiksmingai įvykdyti. Valstybė narė turėtų deramai atsižvelgti į visas Komisijos pastabas ir pasiūlymus dėl to plano.

Kadangi pagal solidarumo principą kiekviena valstybė narė turi teisę į kaimyninių valstybių narių paramą tam tikromis aplinkybėmis, tokios paramos prašančios valstybės narės taip pat turėtų veikti solidariai, t. y. sumažinti savo vidaus dujų poreikį. Todėl solidarumo priemonę pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnį prašančios taikyti valstybės narės turėtų būti įgyvendinusios visas reikiamas dujų poreikio mažinimo priemones. Komisija turėtų turėti įgaliojimus paprašyti solidarumo priemonę paprašiusios taikyti valstybės narės pateikti planą, kuriame būtų išdėstytos priemonės, kaip būtų galima dar labiau sumažinti dujų poreikį. Į Komisijos pastabas, kurių ji gali pateikti dėl šio plano, turėtų būti deramai atsižvelgta;

- (21) Komisija apie šio reglamento įgyvendinimą turėtų reguliariai informuoti Europos Parlamentą ir Tarybą;
- (22) atsižvelgiant į Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą keliamą neišvengiamą pavojų dujų tiekimo saugumui, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo;
- (23) remiantis turima informacija, tikėtina, kad didelių dujų tiekimo Sąjungai sutrikimų rizika išliks bent du ateinančius žiemos sezonus. Todėl šis reglamentas turėtų galioti dvejus metus nuo jo įsigaliojimo. Pasibaigus pirmiesiems šio reglamento taikymo metams, Komisija turėtų Tarybai pateikti jo veikimo ataskaitą ir prireikus pasiūlyti pratęsti jo galiojimą;
- (24) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės nepaprastų dujų tiekimo sunkumų problemai solidariai spręsti siekiant užtikrinti ES dujų tiekimo saugumą. Šios nuostatos apima geresnį nacionalinių dujų poreikio mažinimo priemonių koordinavimą, stebėseną ir ataskaitų teikimą ir Komisijai suteikiamą galimybę paskelbti Sąjungos masto pavojų pasiekus tam tikrą krizės lygį, dėl kurio inicijuojamas privalomas poreikio mažinimas visoje Sąjungoje.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) kompetentinga institucija – nacionalinė vyriausybė arba nacionalinė reguliavimo institucija, valstybės narės paskirta užtikrinti Reglamente (ES) 2017/1938 numatytą priemonių įgyvendinimą;

- (2) Sąjungos masto pavojus – Sąjungai gresiančios krizės lygis, dėl kurio inicijuojamas privalomas poreikio mažinimas ir kuris nėra susijęs su Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalyje nurodytais krizės lygiais.

3 straipsnis

Savanoriškas poreikio mažinimas

Valstybės narės deda visas pastangas nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. iki 2023 m. kovo 31 d. savo nacionalinį dujų suvartojimą sumažinti bent 15 proc., palyginti su vidutiniu kiekiu, jų suvartotu rugpjūčio 1 d. – kovo 31 d. laikotarpiu per pastaruosius penkerius metus iki šio reglamento įsigaliojimo (toliau – savanoriškas poreikio mažinimas). Toms savanoriško poreikio mažinimo priemonėms taikomi 6, 7 ir 8 straipsniai.

4 straipsnis

Komisijos skelbiamas Sąjungos masto pavojus

1. Komisija gali paskelbti Sąjungos masto pavojų tik tuo atveju, kai kyla didelė nepaprasto tiekiamų dujų stygiaus rizika arba atsiranda išskirtinai didelis dujų poreikis, o jam sumažinti 3 straipsnyje nurodytų priemonių, apie kurias pranešta pagal 8 straipsnį nepakanka ir Sąjungoje labai pablogėja dujų tiekimo padėtis, tačiau rinka tebėra pajėgi išspręsti tą sutrikimo problemą ir nėra būtina taikyti ne rinkos priemonės.
2. Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamomis rizikos grupėmis, nustatytomis Reglamento (ES) 2017/1938 I priede, bei Dujų koordinavimo grupė ir atsižvelgusi į valstybių narių tomis aplinkybėmis pareikštas nuomones, gali paskelbti Sąjungos masto pavojų savo iniciatyva arba bent trijų kompetentingų institucijų, paskelbusių nacionalinio lygio pavojų pagal Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalį arba savo iniciatyva, prašymu.
3. Jei Komisija, atlikusi vertinimą, mano, kad Sąjungos masto pavojaus paskelbimo sąlygos nebetenkinamos, pasikonsultavusi su atitinkamomis rizikos grupėmis, nustatytomis Reglamento (ES) 2017/1938 I priede, bei Dujų koordinavimo grupė ir atsižvelgusi į valstybių narių tomis aplinkybėmis pareikštas nuomones, ji paskelbia, kad Sąjungos masto pavojus ir 5 straipsnyje nustatyti įpareigojimai atšaukiami.

5 straipsnis

Privalomas poreikio mažinimas paskelbus Sąjungos masto pavojų

1. Jei Komisija paskelbia Sąjungos masto pavojų, kiekviena valstybė narė sumažina savo gamtinių dujų suvartojimą pagal 2 dalyje nustatytą metodiką (toliau – privalomas poreikio mažinimas).
2. Privalomo poreikio mažinimo įpareigojimui įvykdyti, kol paskelbtas Sąjungos masto pavojus, bendras gamtinių dujų suvartojimas kiekvienoje valstybėje narėje nuo kiekvienų metų rugpjūčio 1 d. iki kitų metų kovo 31 d. (toliau – įgyvendinimo laikotarpis) turi būti sumažintas bent 15 proc., palyginti su vidutiniu kiekiu, tos valstybės narės suvartotu rugpjūčio 1 d. – kovo 31 d. laikotarpiu (toliau – lyginamasis laikotarpis) per penkerius iš eilės metus iki šio reglamento įsigaliojimo dienos. Nustatant privalomą poreikio sumažinimą, įskaičiuojamas įgyvendinimo laikotarpiu prieš paskelbiant pavojų valstybių narių savanoriškai sumažintas poreikis.

3. Valstybės narės gali prašyti sumažinti privalomą poreikio sumažinimą ne daugiau kaip 5 proc., jeigu gali įrodyti, kad negali iš esmės prisidėti prie tiesioginio ar netiesioginio dujų tiekimo kitoms valstybėms narėms didinimo, nes neturi jungčių su kitomis valstybėmis narėmis arba jos yra ribotos.
4. Valstybės narės, pagal 3 dalį prašančios leisti nukrypti nuo privalomo poreikio sumažinimo reikalavimo, turi pateikti įrodymų, kad jų jungčių su kitomis valstybėmis narėmis pajėgumai arba jų vidaus SGD infrastruktūra kuo labiau naudojami dujoms į kitas valstybes nares nukreipti.
5. Prieš priimdama sprendimą dėl prašymo sumažinti privalomą poreikio sumažinimą, Komisija konsultuojasi su Dujų koordinavimo grupe, rizikos grupėmis ir, kai tikslinga, su kitomis susijusiomis įstaigomis.
6. Komisija sprendimą dėl prašymo priima ne vėliau kaip per du mėnesius nuo visos susijusios informacijos gavimo iš valstybės narės dienos.
7. Privalomo poreikio mažinimo priemonėms taikomi 6, 7 ir 8 straipsniai.

6 straipsnis

Priemonės poreikio sumažinimui pasiekti

1. Valstybės narės gali pačios rinktis tinkamas priemones poreikiui sumažinti. Priemonės turi būti aiškiai apibrėžtos, skaidrios, proporcingos, nediskriminacinės ir patikrinamos. Rinkdamosi priemones, valstybės narės turi atsižvelgti į Reglamente (ES) 2017/1938 nustatytus principus. Tos priemonės visų pirma:
 - a) neturi nederamai iškraipyti konkurencijos arba trikdyti tinkamo dujų vidaus rinkos veikimo, arba kelti pavojaus kitų valstybių narių ar Sąjungos dujų tiekimo saugumui;
 - b) turi būti rinkos priemonės;
 - c) turi užtikrinti nepertraukiamą dujų tiekimą saugomiems vartotojams arba kitoms vartotojų grupėms pagal Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 5 punktą ir 7 straipsnį.
2. Imdamosi poreikio mažinimo priemonių, valstybės narės pirmenybę teikia nesaugomiems vartotojams poveikį turinčioms priemonėms pagal objektyvius ir skaidrius kriterijus, kuriais atsižvelgiama į jų ekonominę svarbą ir, be kita ko, į šiuos elementus:
 - a) sutrikimo poveikį tiekimo grandinėms, kurios yra ypač svarbios visuomenei;
 - b) neigiamą poveikį kitose valstybėse narėse, visų pirma galutinės grandies sektorių tiekimo grandinėms, kurios yra ypač svarbios visuomenei;
 - c) galimą ilgalaikę žalą pramonės objektams;
 - d) galimybes mažinti suvartojimą ir rasti pakaitalų Sąjungoje.
3. Priimdamos sprendimus dėl poreikio mažinimo priemonių, valstybės narės apsvarsto priemones elektros energijos sektoriuje suvartojamų dujų kiekiui mažinti, priemones, kuriomis skatinama pramonėje pereiti prie kito kuro, nacionalines sąmoningumo didinimo kampanijas, tikslinius įpareigojimus mažiau šildyti ir vėsinti ir rinkos priemones, kuriomis skatinama pereiti prie kito kuro ir mažinamas pramonės suvartojimas.

7 straipsnis

Poreikio mažinimo priemonių koordinavimas

1. Tinkamam savanoriško ir privalomo poreikio mažinimo priemonių, nurodytų 3 ir 5 straipsniuose, koordinavimui užtikrinti valstybės narės bendradarbiauja tarpusavyje kiekvienoje susijusioje rizikos grupėje.
2. Ne vėliau kaip [2022 m. rugsėjo 31 d.] kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija atnaujina pagal Reglamento (ES) 2017/1938 8 straipsnį parengtą nacionalinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, kad jame būtų atsižvelgta į savanorišką poreikio sumažinimą. Kiekviena valstybė narė nacionalinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, kai tinkama, taip pat atnaujina paskelbus Sąjungos masto pavojų pagal 4 straipsnį. Nacionalinių ekstremaliųjų situacijų valdymo planų atnaujinimui pagal šią dalį netaikomos Reglamento (ES) 2017/1938 8 straipsnio 6–10 dalys.
3. Prieš tvirtindamos patikslintus ekstremaliųjų situacijų planus valstybės narės konsultuojasi su Komisija ir susijusiomis rizikos grupėmis. Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių tomis aplinkybėmis pareikštas nuomones, gali sušaukti Dujų koordinavimo grupės ir rizikos grupių posėdžius su nacionalinėmis poreikio mažinimo priemonėmis susijusiems klausimams aptarti.

8 straipsnis

Stebėseną ir vykdymo užtikrinimas

1. Kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija stebi poreikio mažinimo priemonių įgyvendinimą savo teritorijoje. Kas du mėnesius, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 d., valstybės narės Komisijai praneša apie poreikio mažinimo priemones, kurių imtasi, ir pasiektą poreikio sumažinimą. Komisijai stebėti savanorišką ir privalomą poreikio mažinimą padeda Dujų koordinavimo grupė ir rizikos grupės.
2. Jei Komisija pagal pateiktus poreikio sumažinimo duomenis nustato, kad yra rizika, jog valstybė narė negalės įvykdyti 5 straipsnyje nustatyto privalomo poreikio mažinimo įpareigojimo, ji paprašo valstybės narės pateikti planą, kuriame būtų išdėstyta strategija ir priemonės poreikio mažinimo įpareigojimui veiksmingai įvykdyti. Komisija taip pat paprašo solidarumo priemonę pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnį paprašiusios taikyti valstybės narės pateikti planą, kuriame būtų išdėstyta strategija ir priemonės, kaip būtų galima dar labiau sumažinti dujų poreikį, pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 3 dalies b punktą. Abiem atvejais Komisija dėl pateiktų planų pateikia nuomonę su pastabomis ir pasiūlymais, į kuriuos valstybė narė turi deramai atsižvelgti, ir apie savo nuomonę informuoja Tarybą.
3. Komisija apie šio reglamento įgyvendinimą reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

9 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas dvejus metus nuo įsigaliojimo dienos.

Ne vėliau kaip 2023 m. rugpjūčio 1 d. Komisija atlieka šio reglamento peržiūrą atsižvelgdama į bendrą dujų tiekimo Sąjungai padėtį ir pateikia Tarybai pagrindinių tos peržiūros išvadų ataskaitą. Remdamasi ta ataskaita, Komisija gali pasiūlyti pratęsti arba sutrumpinti šio reglamento galiojimą.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė